

**Česká školní inspekce
Jihomoravský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIB-227/11-B

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Mateřská škola a Základní škola, Veselí nad Moravou, Kollárova 1045
Sídlo:	Kollárova 1045, 698 01 Veselí nad Moravou
IČ:	70840385
Identifikátor:	600025471
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	Mgr. Jitkou Kolůchovou, ředitelkou školy
Zřizovatel:	Jihomoravský kraj
Místo inspekční činnosti:	Kollárova 1045 a Kollárova 235, 698 01 Veselí nad Moravou
Termín inspekční činnosti:	28. únor 2011, 1. a 2. březen 2011

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. a) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, pro účely získávání a analýzy informací o vzdělávání žáků, zaměřená na žáky vzdělávané dle rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělání základní škola speciální (RVP ZŠS) a příslušných vzdělávacích programů.

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou žákům vzdělávaným dle oborů vzdělání Pomocná škola a Základní škola speciální podle § 174 odst. 2 písm. b) školského zákona.

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu pro obor vzdělání základní škola speciální (ŠVP ZŠS) a jeho souladu s právními předpisy a RVP ZŠS podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Aktuální stav školy

Základní škola, Veselí nad Moravou, Kollárova 1045, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, základní školy speciální (dále ZŠS), školní družiny, školní jídelny a školní jídelny - výdejny. Počet žáků se ve sledovaném období (školní roky 2008/2009 až 2010/2011) snížil z 97 na 79, tj. o 18, což ovlivnilo výši poskytnuté dotace ze státního rozpočtu, a to o cca 18,5 %. V návaznosti na snížení počtu

žáků došlo rovněž ke snížení příspěvku zřizovatele (kraje) na provoz. Naplněnost školy v tomto období byla v průměru 65 %.

ZŠS navštěvují žáci s lehkým mentálním postižením (LMP), středním mentálním postižením (SMP) a těžkým mentálním postižením (TMP) z širokého okolí. V době konání inspekce navštěvovalo ZŠS celkem 23 žáků (tj. naplněnost 66 % z celkové kapacity 35 žáků), a to ve 4 třídách.

Žáci ZŠS jsou vzděláváni v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení dle dobíhajících vzdělávacích programů *Pomocná škola č. j. 24 035/97 – 22, Rehabilitačního vzdělávacího programu pomocné školy č. j. 15988/2003-24* a prvním rokem dle realizovaného ŠVP ZŠS s motivačním názvem „*Cesta pro život*“.

Ze šesti pedagogických pracovníků zajišťujících vzdělávání žáků ZŠS pouze jedna splňuje požadavek odborné kvalifikace a z toho důvodu nejsou personální podmínky vzdělávání optimální. Ve vedení školy došlo ke změnám, ředitelka i její zástupkyně řídí školu od července 2010. Z rozhovorů s vyučujícími vyplynulo, že po této změně došlo k výraznému zlepšení klimatu školy.

Vzdělávání žáků probíhá ve dvou sousedících bezbariérových budovách. Tři třídy jsou umístěny v budově školy, kde žáci využívají všechny dostupné odborné učebny. Ve druhém objektu škola zajišťuje vzdělávání žákům v rámci stacionáře „Toník“, zřízeného Charitou Veselí nad Moravou, kde škola pro vzdělávání žáků ZŠS využívá jednu malou učebnu a hernu. Obě pracoviště z hlediska materiálního vybavení odpovídají vzdělávacím potřebám mentálně postižených žáků a umožňují realizovat vzdělávání podle ŠVP ZŠS. V posledních třech letech se podařilo vybavit počítačovou učebnu novými počítači, kabinety novým nábytkem, zakoupit polohovací lavice, komunikátor a pro odloučené pracoviště počítač s dotykovou obrazovkou.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Předpokladem úspěšnosti žáků a dosahování dobrých výsledků při vzdělávání je zařazení do odpovídajících vzdělávacích programů ZŠS na základě doporučení školského poradenského zařízení, žádosti zákonných zástupců a rozhodnutí ředitele školy. Deset žáků se vzdělává podle kvalitně rozpracovaných IVP, které se průběžně vyhodnocují. Neobvyklá je však skutečnost, že se na základě písemného doporučení školského poradenského zařízení vzdělává 9 žáků s diagnózou LMP dle vzdělávacího programu *Pomocná škola* (je však určen žákům se SMP) nebo dle ŠVP ZŠS a 4 žáci se SMP jsou vzděláváni dle *Rehabilitačního vzdělávacího programu pomocné školy* (je však určen pro žáky s TMP). V jedné třídě ZŠS jsou vzděláváni dva žáci dle přílohy školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání pro žáky s lehkým mentálním postižením.

ŠVP ZŠS je po obsahové stránce dobře zpracován. Zjištěné drobné formální nedostatky škola v průběhu inspekce odstranila. V rámci realizovaného ŠVP – díl I. škola využila disponibilní hodiny na rozšíření časové dotace předmětů psaní, počty, hudební výchova a výtvarná výchova. V ŠVP ZŠS – díl II. škola prostřednictvím disponibilních hodin rozšířila výuku smyslové a hudební výchovy. Kromě běžné výuky škola organizuje další akce, které doplňují a rozšiřují vzdělávání, a začleňuje žáky ZŠS do výuky plavání, do výletů, do školy v přírodě, nabízí také zájmové aktivity.

Učební plány vzdělávacích programů, podle nichž jsou vyučováni žáci ZŠS, nejsou naplňovány v plném rozsahu. Ve třídě umístěné ve stacionáři zajišťuje vzdělávání jedna pedagogická pracovnice formou individuální a částečně i skupinové výuky. Z časových a organizačních důvodů však není schopna zajistit žákům vzdělávání stanovené v učebním plánu *Rehabilitačního vzdělávacího programu pomocné školy*, popř. než je vymezené

v IVP žáků. Na vzdělávání žáků se podílejí i pracovníci stacionáře „Toník“, které však nejsou pedagogickými pracovníci. Vzdělávání těchto žáků tedy není v souladu s příslušnými právními předpisy. Ani realizované vzdělávání podle rozvrhů hodin tříd ZŠS umístěných v budově školy neodpovídá časové dotaci stanovené v učebních plánech vzdělávacích programů *Pomocná škola* a *Rehabilitačního vzdělávacího programu pomocné školy*. Časová dotace vzdělávacího programu *Pomocná škola* byla snížena ve 3. ročníku o 1 vyučovací hodinu, ve 4. a 6. ročníku o 3 hodiny, v 8. ročníku o 4 hodiny a v 9. a 10. ročníku o 2 vyučovací hodiny. Časová dotace *Rehabilitačního vzdělávacího programu pomocné školy* byla snížena v 5. ročníku o 1 vyučovací hodinu. Škola ihned po upozornění na nedostatky provedla nápravu úpravou v rozvrhu hodin, čímž zajistila od doby konání inspekční činnosti naplňování učebních plánů realizovaných vzdělávacích programů.

Výuka byla vzhledem ke složení tříd z žáků několika ročníků a s různým typem postižení organizačně a metodicky náročná, z toho důvodu byla ve dvou třídách při výuce nápomocna druhá učitelka. Učitelky zajišťovaly přiměřenými vzdělávacími metodami kvalitní průběh vzdělávání a podporovaly úspěšnost žáků. Vhodně motivovaly žáky ke vzdělávání a zapojovaly je do aktivit. Dbaly na správnou výslovnost žáků s ohledem na jejich postižení, vedly je ke správným návykům a slušnému chování, a tak si žáci osvojovali komunikační a sociální kompetence. Vhodně pokládanými otázkami průběžně zjišťovaly míru pochopení probíraného učiva a při tom slovně hodnotily žáky. S ohledem na vzdělávací potřeby žáků vyučující zařazovaly relaxační aktivity, vjemovou terapii a rehabilitační cviky a žáci při výuce využívali kompenzační pomůcky. Žáci vyjadřovali spokojenost ve škole, někteří vykazovali ve srovnání s jejich spolužáky zařazenými do daného vzdělávacího programu nadprůměrné znalosti a dobré základy funkčních gramotností. Hodina hudební výchovy, která probíhala za hudebního doprovodu, byla organizačně náročnější. Konala se v odborné učebně společně pro dvě třídy, což umožnilo efektivně využít většího počtu pedagogů a zároveň respektovat možnosti žáků.

Na konci klasifikačního období jsou všichni žáci ZŠS hodnoceni slovně a na vysvědčení obdrží širší slovní hodnocení, v němž se shrnují jejich dosavadní získané znalosti a dovednosti. Vyučující sledují a vyhodnocují úspěšnost žáků po celou dobu vzdělávání podle cílů vzdělávacích programů a v rámci nastavených pravidel hodnocení výsledků vzdělávání stanovených ve školním řádu. Na konci klasifikačních období jsou výsledky vzdělávání vyhodnoceny a škola sleduje prospěchový vývoj žáků. V případě potřeby (např. vysoké absenci žáků) jsou přijímána opatření. Výsledky vzdělávání žáků škola prezentuje ve výročních zprávách.

Jedním z úkolů při vzdělávání je podpora úspěšnosti žáků. Jeho naplňování škola cíleně realizuje prostřednictvím poradenských služeb. Funkci výchovné poradkyně dlouhodobě vykonává ředitelka školy. Dva pedagogové, tzv. výchovní pracovníci, se spolupodílí na řešení problémů v oblasti výchovného poradenství. Oblast kariérního poradenství je kvalitně zabezpečena. Úspěšná je spolupráce s metodikem prevence sociálně patologických jevů při řešení rizikového chování, vztahových problémů mezi žáky, prevence šikany, záškoláctví a agresivity žáků. Žáci ZŠS umístění v budově školy jsou společně zapojováni do preventivních aktivit pořádaných pro všechny žáky základní školy. Ve třídě umístěné ve stacionáři zajišťuje prevenci třídní učitelka s ohledem na postižení žáků. Pro zdravý sociální, psychický i fyzický vývoj žáků při výuce i všech pořádaných činnostech škola zajišťuje bezpečné prostředí. Oblast bezpečnosti a ochrany zdraví žáků je dobře zpracovaná ve školním řádu i dalších vnitřních dokumentech, se kterými jsou zaměstnanci, žáci i rodiče seznamováni.

Škola vytvořila nové webové stránky, na nichž zveřejňuje informace a svoje aktivity, kromě toho se prezentuje v místním tisku (Veselský zpravodaj) a informačními letáky. Spolupráce s rodiči je založena jednak na každodenním vzájemném informování při přejímání žáků o jejich aktuálním stavu a na zprávách pro rodiče žáků v deníčcích a žakovských knížkách o úspěšnosti nebo problémech při vzdělávání. Škola pravidelně organizuje třídní schůzky, nabízí rodičům hovorové hodiny a po domluvě konzultace s vyučujícími a také hospitace ve výuce. Školská rada je zřízena, plní svou funkci a projednává zásadní dokumenty předložené školou. Pro zajištění odborné péče o žáky ZŠS škola spolupracuje s pedagogicko-psychologickými poradnami v okolí, se speciálně pedagogickými centry a s odbornými lékaři. Další spolupráci škola rozvíjí s chráněnou krajinnou oblastí a žáci se účastní četných akcí s environmentálním obsahem. Sponzorství jedné firmy pomáhá příspěvkem na dopravu žáků na lyžařský kurz a školu v přírodě. Pro školu je aktuálně významné zapojení do projektu „EU – peníze školám“ v rámci Operačního programu vzdělávání pro konkurenceschopnost s názvem „Vytváření podmínek pro rozvoj znalostí, schopností a dovedností v oblasti čtenářské a informační gramotnosti, podpora vzdělávacích aktivit pedagogických pracovníků“. Škola již pořizuje nové vybavení osobními počítači a další technikou, dalším vzděláváním chce zvyšovat profesní kompetence pedagogických pracovníků a inovativními formami a aktivitami bude postupně vytvářet materiály pro učitele a žáky ke zlepšování názornosti vzdělávání a interakci mezi učiteli a žáky. Partnerské aktivity školy a spolupráce s organizacemi je přínosná a pomáhá zlepšovat podmínky vzdělávání a naplňovat cíle vzdělávacích programů ZŠS.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Ředitelka školy byla do funkce jmenována na základě konkurzního řízení, funkci vykonává od 1. července 2010. Splňuje požadavky odborné kvalifikace a účastní se funkčního vzdělávání pro řídicí pracovníky, což přispívá k efektivnímu řízení školy. ZŠS je včleněna do systému organizace základní školy, v rámci řízení, plánování a hodnocení školy je její nedílnou součástí. V koncepci a plánech školy jsou začleněny úkoly pro vzdělávání žáků ZŠS, pedagogická rada projednává otázky týkající se vzdělávání a stejně tak metodické sdružení projednává dílčí organizační a odborné záležitosti těchto žáků. Ředitelka věnuje při kontrolní činnosti pozornost výše uvedeným žákům a v rámci nastaveného systému odměňování pracovníků zohledňuje pedagogickou práci v podmínkách ZŠS. Zjištění získaná z vlastního hodnocení školy významnou měrou přispěla ke zkvalitnění řízení. Vnitřní informační systém je založen na osobním informování a na předávání informací na poradách. Dokumentace školy je dobře a přehledně vedena, škola využívá elektronického vedení školní matriky. Strategie řízení školy pro vzdělávání žáků ZŠS je v podmínkách základní školy dobrá.

Žáky vyučují 4 třídní učitelky a 2 učitelky na pozici druhý pedagog ve třídě. Odbornou kvalifikaci s vysokoškolským vzděláním v oboru speciální pedagogika má jedna vyučující, pozitivní je, že čtyři další učitelky si již vzdělání doplňují. Přestože škola nemá pro realizaci vzdělávacích programů ZŠS optimální personální podmínky, úvazky byly přiděleny promyšleně. Všechny vyučující se dále ve svém oboru vzdělávají v mnoha dílčích oborech. Absolvovaly vzdělávání v oblasti ICT dovedností, což také při výuce uplatňují. Jedna zkušená pedagogická pracovnice působí jako koordinátorka tvorby ŠVP pro ZŠS. Ředitelka podporuje profesní růst učitelů plánováním dalšího vzdělávání a má promyšlenou strategii personálního rozvoje.

Žáci ZŠS využívají v budově školy veškeré vybavení jako ostatní žáci. Kromě kmenových tříd probíhá vzdělávání žáků se SMP v odborných učebnách, které umožňují realizovat vzdělávací předměty člověk a svět práce, informační a komunikační technologie, tělesná výchova a výchova ke zdraví. K tomu využívají počítačovou učebnu, hudebnu, učebnu vaření, dřevodílnu, šicí dílnu a interaktivní učebnu, posilovnu a cvičebnu. Vzhledem k tomu, že škola nemá vlastní tělocvičnu, využívá často pro výuku tělesné výchovy prostory jiných organizací. V prostorách stacionáře škola využívá pro individualizované vzdělávání jednu malou, velmi dobře vybavenou učebnu a hernu pro činnosti vyžadující více prostoru nebo pro skupinovou výuku. V roce 2010 škola získala dotaci ve výši 404.200 Kč z prostředků EU na realizaci projektu „Šablony do škol“, do kterého se zapojila v rámci akce „EU peníze školám“. Škola dotaci využila a nadále bude využívat ke zkvalitnění výuky (na vybavení školy ICT, především osobními počítači, na další vzdělávání pedagogických pracovníků, na podporu čtenářské a informační gramotnosti a výuky anglického jazyka). V letech 2008 a 2010 škola získala částku z projektů vyhlášených MŠMT ČR v celkové výši 53.000 Kč na kompenzační pomůcky. Výše finančních prostředků, se kterými škola ve sledovaném období hospodařila, byla k pokrytí nákladů na realizované vzdělávání doposud dostačující.

Závěry, celkové hodnocení školy

Vzdělávání žáků ZŠS odpovídá zápisu v rejstříku škol a školských zařízení. Prvním rokem je realizován ŠVP ZŠS s motivačním názvem „Cesta pro život“, který je velmi dobře zpracován. Zařazení žáků většinou odpovídá doporučením školských poradenských pracovišť, avšak u některých žáků s LMP a SMP bylo doporučeno vzdělávat je dle vzdělávacích programů určených pro žáky s těžším mentálním postižením.

Novému vedení školy se za velmi krátkou dobu podařilo zkvalitnit klima ve škole a velmi dobře nastavilo řízení školy. Nedostatky byly zjištěny v naplňování učebních plánů ve třídě ve stacionáři „Toník“ a ve třídách ZŠS umístěných v hlavní budově školy. Na základě zjištění, týkajícího se porušení § 7 odst. 2 školského zákona tím, že škola snížila časovou dotaci vyučovacích hodin vzdělávacího programu Pomocná škola č. j. 24 035/97 – 22 a Rehabilitačního vzdělávacího programu pomocné školy č. j. 15988/2003-24, a tak neuskutečňovala vzdělávání podle platných učebních plánů vzdělávacích programů v plném rozsahu, škola ještě v průběhu inspekční činnosti přijala opatření.

Škola zajišťuje informování rodičů o průběhu a výsledcích vzdělávání žáků. Partnerská spolupráce školy pomáhá zkvalitňovat vzdělávání žáků.

Škola je pro vzdělávání žáků ZŠS velmi dobře materiálně vybavená a zajišťuje pro žáky bezpečné prostředí. Personální podmínky školy nejsou optimální pro vzdělávání žáků ZŠS, vyučující se však dále vzdělávají. V ekonomických podmínkách školy nebyla zjištěna rizika, která by ovlivňovala realizaci ŠVP ZŠS. Škola má celkově dobré podmínky pro vzdělávání žáků ZŠS.

Nedostatky, které vyžadují přijetí opatření a odstranění:

Škola neposkytuje v plném rozsahu vzdělávání žáků umístěných ve stacionáři „Toník“. Na vzdělávání se podílejí zaměstnanci stacionáře, kteří nejsou pedagogickými pracovníky školy. Tím škola porušuje § 7 odst. 2 a 7 školského zákona a § 2 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona ve lhůtě do 30 dnů požaduje zaslání oznámení o přijetí opatření k odstranění zjištěných nedostatků uvedených v závěrech. Oznámení zašlete na Českou školní inspekci, Jihomoravský inspektorát, Křížová 22, 603 00 Brno, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.b@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Česká školní inspekce v souladu s § 11 písm. f) zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů, ve lhůtě do 30. srpna 2011 požaduje podání písemné zprávy o odstranění zjištěného nedostatku uvedeného v závěrech. Zprávu zašlete na výše uvedenou adresu.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Jihomoravský inspektorát, Křížová 22, 603 00 Brno, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.b@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Jihomoravském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Brně dne 23. března 2011

(*razítko*)

Mgr. Jan Dusík, školní inspektor

Jan Dusík, v.r.

PhDr. Renáta Ševčíková, školní inspektorka

Renáta Ševčíková, v.r.

Bc. Helena Svobodová, kontrolní pracovnice

Helena Svobodová, v.r.

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Ve Veselí nad Moravou dne 28. března 2011

(razítko)

Mgr. Jitka Kolůchová, ředitelka školy

Jitka Kolůchová, v.r.

Připomínky ředitelky školy

Připomínky byly/nebyly podány.